

Herinneringen aan 't Oude Scheveningen...

Tekst: Roelf Backus

Bijgewerkt: 2 april 2018

Als ik mijn oude plakboeken doorblader komen langzaam weer de beelden naar boven uit een goede tijd, die helaas nooit weer terugkomt maar waar ik veel goede vrienden, kennissen en herinneringen aan heb overgehouden.

Net als bij zoveel andere gitaristen sloeg bij mij de vonk over toen ik in 1960 Apache van **The Shadows** hoorde. De uitstraling die met name van **Hank Marvin** met die rode **Fender Stratocaster** uitging was enorm: zo wilde ik ook gitaarspelen!

WERELDPRIMEUR *manhattan* electrische jazzgitaar MODEL 1961

5
dagen
gratis
op
zicht

Als eerste brengen wij U een electrische jazzgitaar tegen een ongelooflijk lage prijs. Dit instrument moet U zien en beluisteren in één woord **FANTASTISCH**

- supergevoelig electrisch element
- 2 stelknoppen, aan-uit, scherp-dof
- aan te sluiten op elke radio, versterker en bandrecorder.
- gegarandeerd klankzuiver
- 6 meter snoer met stekker
- gitaar - solid-body - met dubbele soloholte
- prachtige moderne kleuren

• nieuwste viek- en krasvrije lak

De Prijs? Ter introductie slechts **f 125,-**

contant. Bij aflevering betaalt U f. 25,-

en het restant kan voldaan worden in 10 maandelijke termijnen van **f 10,-**

GRATIS Gelijk met de gitaar ontvangt U

- complete lesmethode - GEEN NOTENSCHRIFT
- geslepen schildpad plectrum
- extra stel electrische snaren
- stemfluit, • draagband
- waterdichte hoes (na volledige betaling)

Profiteer van deze aanbieding en zend vandaag onderstaande coupon in. Vraag inlichtingen over levering van andere muziekinstrumenten.

MANHATTAN Reguliersgracht 97
Postbus 1049 tel. 020 36987 Amsterdam

U gelieve mij op bovenstaande voorwaarden te zenden

MANHATTAN electrische jazzgitaar à f. 125,-
ik betaal bij aflevering f. 25,-
plus 10 maanden f. 10,-

Kleur rood of blauw.

Indien niet mijn keus, zend ik de gitaar binnen

5 dagen franko retour en krijg mijn geld terug.

Naam: _____

Adres: _____

Plaats: _____

BON

...een wereldprimeur...gegarandeerd klankzuiver...prachtige moderne kleuren...

In september 1961 kreeg ik mijn eerste gitaar: een elektrische **Egmond 'Manhattan'** jazzgitaar model 1961, via een bon uit de **AVRO-Bode**. Op afbetaling voor fl. 10,- per maand, inclusief cursus, geslepen schildpad plectrum, extra set snaren, draagband en stemfluitje voor fl. 125,-. Om wanbetalers af te schrikken kreeg men de begerenswaardige waterdichte hoes pas 'na volledige betaling'.

De banaanstekertjes aan het uiteinde van het gitaarsnoer nodigden verleidelijk uit tot het steken in het stopcontact. Een begeleidend briefje raadde dat af, zo letterlijk moest men de term 'elektrische' gitaar niet nemen. De **Egmond** speelde en klonk onversterkt als een dode plank, versterkt óók. De oude pickup versterker die ik af en toe gebruikte gaf niet bepaald dat knallende echorijke **Shadows** geluid waarop ik gehoopt had, maar het was tenminste iets. Ook het spelen was iets moeilijker dan **Hank Marvin** dikbebrild, lachend en springend etaleerde. Een vriend van mij merkte op, dat luchtgitaar spelen op de mattenklopper toch eenvoudiger ging...

De auteur (15) in 1961 met z'n eerste elektrische gitaar

In 1962 kreeg ik gitaarles van **René**, (van the **Alligators**). Voor fl. 7,50 per uur kwam hij bij je langs en kreeg je thuis privéles. Van hem leerde ik voor het eerst de stuwende **Indo** speelstijl: de **Indo-Rock**. Van de **Tielman Brothers** had ik toen nog nooit gehoord.

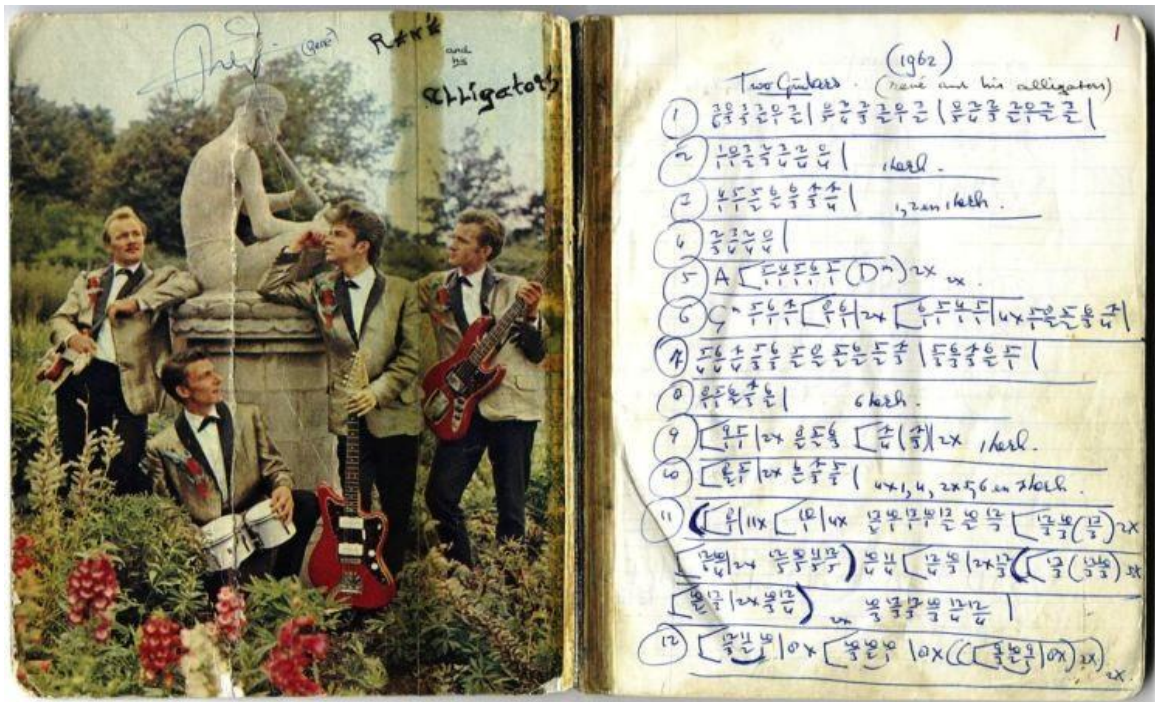
Gitaarles van René...

...de zwarte bril had ik al, ook de elektrische gitaar, nu nog het spelen...

Hoewel ik in 1961 al vrij snel, op het gehoor, de eerste 16 maten (niet het intro) van Apache kon spelen, bleven de akkoorden voor mij een volledig mysterie. Ik besloot op gitaarles te gaan. De gitaar in de hoes -het snoer viel er steeds uit- en met de bus naar oud-Rijswijk. De gitaarlerares en andere leerlingen bekeken de Egmond Manhattan met grote argwaan. Inderdaad deed de dunne, blauwe, metallic-hamerslag geverfde plank van fout-hout meer denken aan tuingereedschap dan aan een muziekinstrument en ook de onversterkte klank was niet echt overtuigend. De lerares trok zwigend haar rok wat omhoog en ging wijdbeens voor me zitten. Tussen haar dijen plaatste ze een echte gitaar, van eerlijk en milieuvriendelijk natuurhout, schildpad-slagplaat en darmsnaren. Met een metronoom als ritmebox tokkelde ze met d'r nagels 'Midnight' van The Shadows, waar ik van m'n zakgeld de bladmuziek van had gekocht...*het leek er zelfs niet op ...*, ook al omdat ze het intro op haar Spaanse gitaar niet kon bereiken en het derhalve maar een octaaf lager speelde. Dit was niet echt het Rock & Roll gitaarspel wat ik voor ogen had en heb slechts de introductielessen gevolgd en daarna snel afgehaakt. Het A-mineur akkoord van Apache hoorde ik van een schoolvriend. Meer akkoorden leerde ik uit een boekje. De varia-kampvuurliedjes en het notenschrift van de muziekschool vond ik maar niks.

Eind 1962 had ik inmiddels gehoord dat **René Nodelijk**, de virtuoze sologitarist van de beroemde band **René and his Alligators**, en voor mij de beste Rock & Roll gitarist van Nederland, ook les gaf. M'n moeder maakte de afspraak, want bij het idee om zo'n beroemdheid zelf op te bellen, stakte mij de adem en de woorden in de keel.

René reed voor in een witte Skoda, keurig op tijd. In de straat werd hij nog door iemand herkend die hem z'n handtekening vroeg. Niets daarvan ontging mij, want ik stond al ruim een half uur voor het bewasemde raam. Bij binnenkomst moest eerst z'n beroemde enorme kuif worden gefatsoeneerd. Voor de spiegel in de gang werd het haar, met een rond plastic borsteltje zorgvuldig vanaf de zijkanten naar boven en achteren gekamd. Vervolgens werden drie vingers voorin in het haar gestoken om de kuif als een rol naar voren te trekken...hier en daar werd nog wat met de vingers geduwd en getrokken, een minutieus proces, maar dat veranderde niet wezenlijk meer iets aan het imposante kapsel. Ik keek gefascineerd toe... *zo gedroegen zich dus beroemde, excentrieke muzikanten.*

...m'n muziekschrift uit 1962 met de eerste les van René. Behalve de liedjes staat het schrift vol met foto's van René, Fender Jazzmasters, Fender logo's en René z'n handtekening, die ik precies kon namaken.

Het spel en de lessen van René waren adembenemend. Alle liedjes die je op de radio hoorde kon hij spelen. Had hij het nummer nog niet in z'n schrift staan, dan werden de akkoorden vaak ter plekke uitgezocht: *...goed luisteren naar de plaat, de bas speelt meestal de grondtoon, pick-uparm snel optillen en je concentreren op de rhythm-gitaar, goed luisteren of er 'een zeven' of andere toevoeging wordt gespeeld en dat steeds maar herhalen totdat het goed klinkt.*

Helemaal verbazingwekkend en voor mij onbegrijpelijk vond ik, dat hij bij het opschrijven van sommige liedjes z'n gitaar zelfs niet aanraakte, alles uit het hoofd, en niet alleen boogie-schema's! Na enkele lessen...ik durfde het bijna niet te vragen...maar, op een gedenkwaardige dag bracht hij ook eens z'n rode Fender Jazzmaster mee, en toen die koffer open ging...

Per les werd een nummer naar keuze opgeschreven en vóórgespeeld. De solo's stonden in een soort breuknotatie genoteerd. Onder stond snaar 1 t/m 6, boven de fretpositie. Akkoorden werden soms verduidelijkt met een diagram. Tevens werden vingeroefeningen opgeschreven, die de week daarop werden 'overhoord'. René speelde de vingeroefeningen steeds mee, en hij kon het altijd beter, zonder foutjes en sneller. Om het extra lastig te maken mocht je bij de oefeningen met het plectrum alleen maar naar beneden aanslaan en niet heen-en-weer *shuffelen*. Op verzoek kon hij ook een klassiek stukje opschrijven, dan moest er met de rechterhand uiteraard met de vingers gespeeld worden.

René heeft altijd al een sterk ontwikkeld gevoel voor maat en ritme gehad en veel van de breaks en arrangementen uit de IndoRock heb ik van hem geleerd. Van zijn kritische manier van luisteren heb ik veel geleerd en we betrapten dan ook regelmatig anderen op foutieve akkoorden. René Nodelijk geeft nog steeds les (in Baarn) en na 30 jaar heeft ook m'n zoon les van 'm gehad...maar de tijden zijn wel veranderd: niks Egmondplank, maar een Squier Hank Marvin Strat!

Alexander Backus (10) en René Nodelijk in 1996 in zijn homestudio in Baarn

Ik heb nog steeds contact met René. Samen luisteren we naar muziek, spelen we wat, zoeken we akkoorden uit en discussiëren we over de opnames die hij maakt in z'n digitale homestudio. Veel van mijn speelstijl is door hem beïnvloed en vooral het kritisch naar muziek luisteren heb ik van hem geleerd.

RMB (2012)

In het weekend reden we met vrienden op de **Puch** naar **Scheveningen** en op onze knieën liggend keken we door de tralies van **Sheherazade**. Mijn eerste kennismaking met de live **Indo-Rock**. Daar stonden in witte pakken de **Crazy Rockers** en -in het lichtblauw- **Willie Wilson and the Down Beats**. De bier- en rookwalm stakte onze adem, de muziek deed ons hart sneller kloppen, twee biologisch onverenigbare fenomenen. Later durfden we ook naar binnen, de hele avond op één glaasje cola van *fl.* 2,50. De baas zag z'n zaak niet graag vol met van die slechte drinkers die alleen maar voor de muziek kwamen en daarom was er om 24.00 uur 'de tweede ronde'. De **Crazy Rockers** kostten héél véél zakgeld in die tijd...

[\(geluidsfragment: Crazy Rockers met Jazzmaster sound.](#)

The Raylettes 1965

v.l.n.r. Eric (Trixon drumstel), Roelf (geleende Stratocaster), Victor (Stratocaster), Oelie (Höfner) en Danny (Jazz-Bass). Klemt-Echolette zanginstallatie, twee Fender Bandmasters, een Gelooso versterker en een Selmer basversterker.

Omstreeks 1965 leerde ik **Eric Jahreis** kennen, de drummer van the **Valiants**, die bij mij om de hoek in Rijswijk woonde. In verband met het vertrek van één van hun bandleden, vroeg hij mij om die plaats in te nemen en zo stond ik zelf in april en

augustus 1965 samen met the **Raylettes** (**Eric Jahreis, Roelf Backus, Victor de Graaff Guilloud, Roel (Oelie) Ros en Danny Hartman**) in **Les Galeries** in Scheveningen. In **Sheherazade** speelden op dat moment **the Four Beat Breakers**, met **Alphons en Sammy Faverey, Franky Luyten en Henny Heutink** (1930-2000). **Alphons, Franky en Henny** speelden op 22 november 1997 j.l. op de Indo Rock Evening in de **Houtrust Rotonde** en ze hadden nog niets van hun oude glorie verloren. De subtiele akkoorden en harmonische speelstijl van **Alphons** en de flexibele en krachtige stem van **Franky** waren vrijwel onveranderd. In 1965 was dat helemaal iets sensationeels en elke keer als wij (de **Raylettes**) pauze hadden liepen we snel buitenom naar **Sheherazade** om daar naar de **Beat Breakers** (later **the Timebreakers**) te gaan kijken en luisteren. Talloze keren heb ik naar de vingers van **Alphonse** zitten staren als hij **Black Eyes** speelde op die witte, tiensnarige Fender Jazzmaster met dat sprankelende geluid uit zijn Fender Showman versterker met Echolette echo.

Alphons Faverey 2006

the Timebreakers ± 1968

In 1966, na het uiteenvallen van de **Raylettes**, gingen **Eric Jahreis** en ik, samen met **Bas Riet** en **Rob de Visser** (uit de **King Beats**) verder als **THE GROOVY'S**. Toen wij diezelfde zomer in **Sheherazade** mochten spelen, stond **Kok** -de baas van **Sheherazade** en **Les Galeries** (later **Top Ten**)- erop dat wij ons '**The Four Beat Boys**' noemden, als goede herinnering aan het jaar ervóór...nou vooruit dan maar... De naam **Sheherazade** werd en passant ook nog even veranderd in **Star Club** (daar waren er in Duitsland honderden van). Ook nú gingen we in de pauzes veel naar andere groepen op het Gevers Deynootplein in Scheveningen kijken. In **Palace de Dance**: de **Tielman Brothers** met **Andy, Loulou en Reggie Tielman, Robby Latuperisa en Hans Bax. Andy** met een metallic-blauwe tiensnarige **Jazzmaster** en een **Vox AC-100** versterker; de zanginstallatie van **Semprini** -daar hadden we nog nóóit van gehoord- en om 24.00 uur precies hun fameuze show, die we elke keer weer ademloos aanschouwden. In **Les Galeries: Jazzy (Hans) Amo and the Firedevils**. ([geluidsfragment: Firedevils](#)).

Een hele stuwende sound en met dat prachtig gezongen '**Goodbye My Love**' van the **Searchers**, altijd één van onze favoriete verzoeknummers. **The Residents: Woutje Jansen, Pim Veeren, Max Tahalele, Henny Heutink en Woody Brunings. The Franky Davis Five (Franky Franken)**, overgebleven uit **The Javalins** met onder andere **Ron Westerbeek** op het **Hammond** orgel. **Udo (Young) & The Strangers**, met **Don Biesbroek** (uit **Pee White & the Magic Strangers**, later naar de **Buffoons**), die exact die mooie Hammondsolo uit '**I Put a Spell on You**' van **Alan Price** naspeelde op z'n **Fender Mustang** en een **Lesliebox. The Incrowd, Big John Russell, Andy Star and the Stripes, The Crazy Five, Danny and his Favourites.**

Ik heb ze lang niet allemaal kunnen opnoemen, maar veel van die groepen lieten een diepe indruk achter. Hun sound, hun uitstraling en persoonlijkheid. De hele sfeer bij de Indische Nederlanders: gemoedelijk, vriendelijk en gastvrij, veel muziek, lekker eten... Er was vroeger wel veel meer competitie tussen de bands onderling. We zijn nu ouder geworden, milder in ons oordeel, bescheidener. De tijd leert ons relativeren. Er zijn tegenwoordig zóveel goede orkesten en muzikanten en de techniek is zoveel verder verbeterd. Dankzij de reünie avonden zoals in de **Houtrust Rotonde** komt dat gevoel van 35 jaar(!) geleden weer even naar boven en kan ik weer genieten van een muziekstijl die zo'n belangrijke rol in mijn leven en het leven van vele anderen heeft gespeeld.

Bronvermelding:

- **Bajema, Roeland e.a.** *Nederpop, 25 jaar Popmuziek in Nederland.* Het Spectrum B.V. Utrecht/Antwerpen. 1982.
- **Mutsaers, Lutgard.** *Rockin' Ramona.* SDU Uitgeverij, Den Haag. 1989.
- **Slootweg, Dick.** *De B-Kant van de Beat.* SDU Uitgeverij, Den Haag. 1989.
- **Stichting Indo-Rock.** *Informatiebladen.*

Roelf Backus
02-04-2018 (bijgewerkt).

***Gepubliceerd in het informatieblad van de
Stichting Indo-Rock (SIR) Jaargang 6 nummer 22
juli 1998***

[Roelf Backus' Muziek, Oor & Gehoor Site](#)